

kunne inddrage alle de store Spørgsmaal, der interessere Staten; dette er en Dpfattelse, som oftere har gjort sig gjældende, men som er urigtig, hvad jeg ogsaa troer gjælder med Hensyn til Pensionsbyrden. Denne fremtræder under Forhandlingerne her med den bestemte Sum, som den medfører — med Undtagelse maaskee af de smaa Modificationer, som et Detaillestershyn kan frembringe — og er en af de Maader, hvorpaa vi beregne, hvad der behøves til at dække Statens Udgifter; paa anden Maade kan den ikke komme frem her, medens jeg forøvrigt er enig i, at det er overordentligt beklageligt, at Pensionsbyrden er saa høi.

Der er dernæst et Par andre Bemærkninger af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), som jeg nu skal gaae over til at omtale. Det ærede Medlem udtalte sig, og det vistnok med Rette, om det meget Uheldige i her at fremsætte Paastande, der kunne vække Misfor nøielse eller Frygt, eller give Anledning til nogen som helst Agitation i Befolkningen. Han, saa at sige, revsede en anden Folkethingsmand for at have gjort dette, men jeg kan ikke ganske frilænde den ærede Taler for selv at have gjort noget lignende, nemlig ved at frembrage Spørgsmaalet om Forholdet mellem Bestatningen i Kjøbstæderne og paa Landet i Sammentilning med Antallet af Kjøbstædernes og Landets Repræsentanter i Landstinget. Det kunde endda have været det samme, naar den ærede Folkethingsmand havde gjort det correct, men det har han ikke. Han angav først, at den samlede Skat for Landet var 3,300,000 Rd., — den er lidt mere, men derved seer jeg bort —, og at den samlede Skat for Kjøbenhavn og Kjøbstæderne var 716,000 Rd., hvilket ogsaa er ucorrect. Derefter kom imidlertid den ærede Folkethingsmand til at begaae den Feil at sige, at Skatterne for Kjøbstædernes Vedkommende udgjorde 300,000 Rd., og det er ikke rigtigt, thi naar man lægger Tallene sammen, faaer man 377,000 Rd. Som Følge deraf var det Forhold, hvori han stillede Bestatningen imellem Kjøbstæderne og Landet, heller ikke rigtigt, thi Kjøbstæderne udrede en Tiendedeel istedetfor, som den ærede Folkethingsmand sagde, kun en Tolvtedeel, medens Kjøbenhavn udreder en Tiendedeel af

Skatterne. Der er desuden en anden Factor, som maa komme med i Betragtningen. Skal man overhovedet saaledes maale Repræsentationen i Forhold til Bestatningen? (Berg: Nei!) Nei, det skal man ikke, og den ærede Folkethingsmand udtalte sig heller ikke saaledes, som om det var hans Mening; men hans Udtalelser kunne let give Anledning til Misfor nøielse med de bestaaende Forhold. Det er ikke rigtigt alene at tage Hensyn til de directe Skatter; man maa ogsaa tage de indirecte i Betragtning, men ved dem er det umuligt at udmaale Forholdet, thi endt jeg er overbevist om, at man, hvis man kunde det, vilde, om ikke overskride, saa dog nærme sig til Forholdet imellem Repræsentationen i Landstinget for Kjøbstæderne og Landet. Endelig er det værd at lægge Mærke til, at Landet ved sidste Krigsstatlov af 1864 har ydet 630,000 Rd., Kjøbstæderne 390,000 Rd., og Kjøbenhavn 540,000 Rd., hvilket ogsaa oplyser, at man ikke saaledes ligefrem kan gaae ud fra disse Bestatningsforhold. En yderligere Oplysning fremkom igaar fra det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen), nemlig den, at en stor Deel af Skatterne paa Landet maatte betragtes som Prioriteter.

Af andre Poster, som ere berørte, have vi for det Første Seminarierne eller Underviisningsvæsenet i det Hele, og jeg skal nu gjøre et Par Bemærkninger, med Hensyn til hvad den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) udtalte. Han ansaae det nemlig for særdeles ønskeligt, at der sørgedes for en bedre Oplysning end den almindelige, hvilket burde skee paa den Maade, at Staten ydede rundelige Bidrag til Bondehøjskolerne, saaledes at der kunde komme Bondehøjskoler næsten paa ethvert Punkt i Landet, eller ibetmindste i et Antal, der stod langt nærmere i Forhold til Antallet af Almueskolerne, end Tilfældet er nu. Jeg troer, at dette er en skjæb Dpfattelse. Hvis Bondehøjskolerne virkelig ere, hvad deres Navn antyder, Underviisningsanstalter, der tilfigte at bibringe en Deel af Bondestanden en videregaaende Dannelse end den, der kan faaes i Almueskolerne, er det ikke correct at ville oprette dem i større Antal, thi hvorfor skulde denne Stand være mere begun-